

Täysistunto

Tiistai 10.2.2026 klo 14.00—17.37

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi Hallituksen esitys HE 182/2025 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan on annettava lausunto.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Sisäministeri Rantanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.47 **Sisäministeri Mari Rantanen** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutoksia poliisilakiin ja poliisin henkilötietolakiin sekä kahdeksaan muuhun lakiin. Muutoksia ehdotetaan poliisin kansallista tiedonvaihtoa koskevaan sääntelyyn. Vastaavia muutoksia ehdotetaan tarvittavilta osin myös Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Puolustusvoimien vastaavaan sääntelyyn.

Ehdotus perustuu hallitusohjelmaan. Hallitusohjelman mukaan hallitus poistaa tietojenvaihdon esteitä rikostorjunnassa ja lisää poliisin mahdollisuuksia luovuttaa eri viranomaisille salassa pidettäviä tietoja muun muassa rikosten estämiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi. Hallitusohjelman mukaan myös kansallista turvallisuutta ja yhteiskunnan kriisinkes-
tävyyttä vahvistetaan. Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla toteutetaan näitä tavoitteita.

Poliisin toimintaympäristö on viime vuosina muuttunut merkittäväällä tavalla. Tämä on tuonut mukanaan uusia haasteita myös tiedonvaihdon näkökulmasta. Rikollisuus on yhä kansainvälisempää ja digitaalisempaa. Esimerkiksi tietoverkkorikollisuus ja järjestäytynyt rikollisuus ovat lisääntyneet, samoin katujengirikollisuus ja nuorisorikollisuus. Muun muassa näihin ilmiöihin vastaaminen edellyttää viranomaisilta tiivistä yhteistyötä ja tehokasta tiedonvaihtoa. Nykyinen lainsäädäntö ei ole pysynyt muutoksen mukana. Tiedonvaihtosäännökset ovat useassa tilanteessa osoittautuneet tulkinnanvaraisiksi. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että poliisi ei ole voinut luovuttaa salassa pidettäviä tietoja oma-aloitteisesti toiselle viranomaiselle. Toisaalta poliisi ei ole aina saanut tehtäviensä hoitamiseksi tarvitsemiaan tietoja.

Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan muutoksia sekä tietojen luovuttamista että tietojen saantia koskevaan sääntelyyn. Tiedonluovutussääntelyä muutettaisiin selkeämmäksi, vähennettäisiin tulkinnallisia epäselvyyksiä, ja tapauskohtainen harkinta lisääntyisi. Jatkossa sääntelyssä mahdollistettaisiin selkeästi tietojen luovuttaminen sekä omasta aloitteesta että pyynnöstä. Nykyinen sääntely on osoittautunut tulkinnanvaraiseksi etenkin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

oma-aloitteisen tiedonluovuttamisen osalta. Muutoksilla vahvistettaisiin poliisin mahdollisuuksia luovuttaa tietoa muun muassa hallinnollisen rikostorjunnan tarkoituksessa. Hallinnollinen torjunta on tärkeä keino puuttua järjestäytyneen rikollisuuden toimintaedellytyksiin.

Tietoja voitaisiin nykyistä sääntelyä vastaavasti luovuttaa viranomaisten ja julkista tehtävää hoitavan yhteisön lisäksi myös yksityisille tahoille laissa säädetyin edellytyksin. Uutena tulisi nimenomainen säännös tietojen luovuttamisesta kriittiseen infrastruktuuriin liittyville toimijoille. Tiedonvaihto kriittisten toimijoiden kanssa edesauttaa kriittisten kohteiden suojaamista ja yhteiskunnan turvallisuuden ylläpitämistä. Vastaavat tietojen luovuttamiseen liittyvät muutokset tehtäisiin myös Rajavartiolaitoksen ja Tullin sääntelyyn. Puolustusvoimien sääntelyyn lisättäisiin nimenomainen oikeus luovuttaa tietoja kriittiseen infrastruktuuriin liittyville toimijoille.

Arvoisa puhemies! Myös tietojen saantiin yksityiseltä taholta ehdotetaan muutoksia. Poliisilla olisi oikeus saada tietoja pelkän rikoksen estämisen ja selvittämisen sijasta rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja selvittämiseksi. Uusi muotoilu vastaisi poliisille säädetyjä tehtäviä. Säännöstä laajennettaisiin kattamaan henkeä ja terveyttä uhkaavan vaaran torjuminen sekä pidätettäväksi, vangittavaksi tai kiinniotettavaksi määrätyn etsintäkuulutetun tavoittaminen. Lisäksi selkeytettäisiin ja ajantasaistettaisiin poliisin oikeutta saada tietoja viestinnän välittäjiltä ja tietoyhteiskunnan palveluntarjoajilta. Tiedonsaantioikeudella ei jatkossakaan voisi kiertää säännöksiä televalvonnasta tai telekuuntelusta. Vastaavat muutokset tehtäisiin tarvittavilta osin Rajavartiolaitokselle, Tullille ja Puolustusvoimille. Poliisilakiin tulisi myös uusi säännös poliisin mahdollisuudesta asettaa uhkasakko tiedonsaannin tehosteeksi, ja vastaava mahdollisuus on jo nykyisin Rajavartiolaitoksella ja Tullilla.

Arvoisa puhemies! Poliisilakiin lisättäisiin myös uusi pykälä poliisin oikeudesta saada pyynnöstä henkilöllisyys- ja läsnäolotietoja sosiaali- ja terveydenhuollossa. Säännöksen nojalla ei voisi saada diagnoositietoja, tietoa hoitotoimenpiteistä tai muitakaan terveydentilaa koskevia tietoja. Tietoja ei tämän säännöksen nojalla voisi myöskään luovuttaa sosiaali- ja terveydenhuollosta oma-aloitteisesti. Tietoja voisi edelleen saada kuitenkin muun sääntelyn nojalla. Tietojen saanti olisi sidottu välttämättömyyteen, ja tietoja voisi saada vain laissa tarkasti määriteltyihin käyttötarkoituksiin. Näitä olisivat esimerkiksi tiettyjen rikosten paljastaminen ja selvittäminen sekä kadonneen henkilön etsiminen. Nykyisen sääntelyn nojalla poliisi ei ole saanut tietoa esimerkiksi pahoinpitelystä epäillyn henkilöllisyydestä, jos teko on tapahtunut sairaalassa. Myös kadonneen henkilön etsinnässä tieto siitä, onko henkilö sairaalassa, voi olla keskeistä. Silti tällaisen tiedon saanti on ollut epävarmaa. Rajavartiolaitokselle ja Tullille ehdotetaan vastaavaa sääntelyä, mutta tiedonsaantioikeus olisi poliisin tiedonsaantioikeutta selvästi rajatumpi.

Arvoisa puhemies! Edellä mainittujen muutosten lisäksi Maahanmuuttovirastolle tulisi tiedonsaantioikeus tietyistä etsintäkuulutuksista ja velvollisuus luovuttaa poliisille tieto etsintäkuulutetun läsnäolosta Maahanmuuttoviraston toimitiloissa. Lisäksi sääntelystä kumottaisiin yleislain kanssa päällekkäistä sääntelyä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi tiedonluovutustapaa koskevaa sääntelyä kumottaisiin. Tiedonluovuttamistavoista säädetään lähtökohtaisesti tiedonhankintalaissa ja julkisuuslaissa. Lisäksi sääntelyyn tehtäisiin muita pienempiä ja teknisempiä muutoksia.

Arvoisa puhemies! Sääntelyssä on haettu tasapainoa tehokkaan rikostorjunnan ja yksityiselämän suojan välillä. Esityksen tavoitteena on, että lainsäädäntö mahdollistaisi tehok-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

kaan ja toimivan tiedonvaihdon poliisin ja muiden viranomaisten sekä poliisin ja yksityisten tahojen välillä erityisesti rikostorjunnan tehostamiseksi ja yhteiskunnan turvallisuuden takaamiseksi. Sääntelyn tulisi vastata paremmin nykyisen toimintaympäristön vaatimuksia. Selkeämpi ja ajantasainen sääntely lisäisi oikeusvarmuutta sekä tehostaisi rikostorjuntaa ja viranomaisten välistä yhteistyötä. Näillä toimilla pyritään turvaamaan osaltaan sitä, että Suomi säilyy turvallisena maana myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.54 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Meidän tärkein tehtävämme on varmistaa kansalaistemme turvallisuus. Siksi poliisin ja muiden viranomaisten on saatava ne tiedot, joita he tarvitsevat pitääkseen ihmiset turvassa. Meillä on velvollisuus varmistaa, ettei lainsäädäntö jää jälkeen todellisuudesta, jossa rikollisuus muuttuu, digitalisoituu ja järjestäytyy yhä nopeammin. Tällä hallituksen esityksellä tehdään muutoksia poliisilakiin ja useisiin henkilötietolakeihin. Muutosten tarkoituksena on poistaa tiedonvaihdon esteitä, yhtenäistää sääntelyä ja varmistaa, että turvallisuutemme viranomaiset voivat tehdä yhteistyötä tehokkaammin rikosten ehkäisemiseksi ja jokaisen arjen turvallisuuden takaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Jatkossa poliisilla olisi mahdollisuus saada ja luovuttaa tietoja nykyistä selkeämmin ja yhdenmukaisemmin. Poliisi voisi saada välttämättömiä tietoja viranomaisilta, yksityisiltä toimijoilta sekä yhteiskunnan palveluntarjoajilta tilanteissa, joissa rikoksen estäminen, paljastaminen tai selvittäminen sitä edellyttää. Esimerkiksi tilanteissa, joissa poliisi pyrkii estämään henkeen tai terveyteen kohdistuvaa vaaraa, olisi heillä mahdollisuus saada sosiaali- ja terveydenhuollosta välttämättömät henkilöllisyys- ja läsnäolotiedot, mutta hoitosuhteen sisältö ei edelleenkään kuuluisi tämän lain piiriin. Tiedonsaanti on siis jatkossakin rajattua. Kyse on siitä tiedosta, mikä on välttämätöntä tietää, arvoisa puhemies. Samalla poliisille annetaan selkeä ja laissa rajattu oikeus luovuttaa tietoja paitsi pyynnöstä myös oma-aloitteisesti. Tavoitteena on korjata käytännön ongelma, joka on syntynyt aiemmin tilanteissa, kun viranomaisten välinen tiedonkulku ei ole onnistunut välittämään tietoa havaitusta rikoksen valmistelusta, vakavan väkivallan uhasta tai muusta merkittävästä vaarasta toiselle tämän vaaran osapuolella olevalle toimijalle. Jatkossa tällaisia tietoja voitaisiin luovuttaa viranomaisten lisäksi myös yksityisille tahoille, mikäli vaaratilanteen estäminen sitä edellyttää. Jotta kaikista vakavimmat henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat voidaan estää ajoissa, on poliisin saumaton yhteistyö ja oma-aloitteisuus aivan välttämätöntä.

Arvoisa puhemies! Näillä muutoksilla on tavallisen suomalaisen arjen turvallisuuteen suora yhteys. Kun poliisi saa tiedon, se voi toimia ja auttaa myös muita viranomaisia toimimaan. Tämä esitys vahvistaa poliisin toimivaltuuksia täsmällisesti ja tarkkarajaisesti. Se ei murra yksityisyydensuojaa vaan määrittää sen rajat selkeämmin kuin nykyinen sääntely. Välttämättömyyden ja suhteellisuuden periaatteet ohjaavat nyt toimivammin jokaista tiedonsaannin ja tiedonluovutuksen tilannetta. Tämän esityksen tärkein tavoite on vahvistaa kansalaisten turvallisuutta ja varmistaa, että viranomaisilla on riittävät ja ajantasaiset keinot toimia. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

14.59 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Kunnioitettu ministeri! Hallitusohjelman mukaisesti hallitus on sitoutunut ottamaan käyttöön tarvittavat keinot nuoriso- ja jengirikollisuuden määrätietoiseksi torjumiseksi ja vähentämiseksi. Kyse on turvallisuudesta, oikeusvaltiosta ja siitä, millaisen tulevaisuuden haluamme lapsille ja nuorille Suomessa. Keväällä 2024 julkaistun tilannekuvan mukaan poliisi on tunnistanut Suomessa noin kymmenen katujengiksi luokiteltua yhteenliittymää, joihin liittyy yhteensä noin 350 henkilöä. Osa näistä on keskeisiä toimijoita, mutta ryhmien vaikutuspiirissä on myös alaikäisiä. Tämä kehitys edellyttää varhaista ja tehokasta puuttumista. Meidän on estettävä se tie, jolle Ruotsi on ajautunut, jossa rikollisjengit rekrytoivat jopa peruskouluikäisiä vakaviin väkivaltarikoksiin ja ottavat haltuunsa yhteiskunnan toimintoja.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä poliisille annetaan paremmat välineet puuttua katujengirikollisuuteen ja rajat ylittävään järjestäytyneeseen rikollisuuteen. Poliisin mahdollisuuksia seurata rikollisryhmien toimintaa, puuttua rikosten valmisteluun ja muodostaa kattava tilannekuva parannetaan. Samalla viranomaisten välistä tietojenvaihtoa selkeytetään ja vahvistetaan. Lisäksi esitys vahvistaa viranomaisten yhteistä tilannekuvaa ja parantaa käytännön yhteistyötä kentällä. Kun tieto liikkuu sujuvammin, päätöksenteko nopeutuu ja resurssit kohdentuvat oikein. Tämä tukee ennaltaehkäisevää työtä, vähentää päällekkäistä viranomaistoimintaa ja parantaa rikostorjunnan vaikuttavuutta koko maassa.

Esitys vastaa myös työperäisen hyväksikäytön kasvavaan ongelmaan. Hyväksikäyttö on usein piilossa, ja sen torjunta edellyttää poliisin, työsuojeluviranomaisten, verottajan ja Maahanmuuttoviraston tiivistä yhteistyötä. Kun tietoa voidaan yhdistää tehokkaammin, kiinnijäämisriski kasvaa ja rikollinen toiminta vaikeutuu.

Arvoisa puhemies! Esityksessä täsmennetään poliisin toimivaltuuksia ennakkolisessä rikostorjunnassa selkeästi ja oikeasuhtaisesti. Samalla huolehditaan perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisesta. Kyse on kokonaisuudesta, joka vahvistaa viranomaisten kykyä toimia ajoissa, ehkäistä vakavaa rikollisuutta ja lisätä ihmisten turvallisuudentunnetta koko maassa. Lopuksi haluan sanoa kiitokset vahvasta ja erinomaisesta työstä Suomen turvallisuuden parantamiseksi sisäministeri Rantaselle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

15.02 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys poliisilain muuttamisesta, jonka tarkoitus on vahvistaa poliisin toimivaltuuksia ja toimintatapoja vastaamaan paremmin muuttunutta turvallisuusympäristöä. Tässä olennaisena osana on tiedonvaihdon helpottaminen viranomaisten välillä.

Puhun tässä asiassa myös omasta kokemuksestani, sillä olen itse poliisina käytännön työssä nähnyt liian monta kertaa tilanteita, joissa tieto kyllä on jollain viranomaisella, mutta se ei ole kulkenut ajoissa oikeaan paikkaan. Esteet tiedon siirtymisessä viranomaiselta toiselle ovat konkreettisesti tarkoittaneet sitä, että rikoksiin ei ole pystytty puuttumaan ajoissa. Siksi on hyvä ja tarpeellista, että näitä esteitä nyt puretaan.

Esityksellä selkeytetään poliisin oikeuksia käyttää ja luovuttaa salassa pidettäviä tietoja rikosten estämiseksi ja turvallisuuden takaamiseksi. Tämä on juuri sitä ennakoivaa rikostorjuntaa, jota tarvitaan. Poliisin toimivaltuuksia täsmennetään, ei mielivaltaisesti laajentamalla vaan nimenomaan niin, että vakavia rikoksia voidaan estää jo ennen kuin ne toteutuvat.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Arvoisa puhemies! Rikollisuus ei tunne rajoja. Se tapahtuu yhä useammin verkossa, anonyymeilla alustoilla ja kansainvälisesti. Tässä ympäristössä vanhat toimintamallit eivät enää riitä. Poliisin on pystyttävä käsittelemään ja yhdistämään tietoa tehokkaammin, ja viranomaisten on pystyttävä toimimaan yhdessä nykyistä paremmin. Erityisen tärkeänä pidän esityksen merkitystä nuoriso- ja jengirikollisuuden torjunnassa. Poliisi on tunnistanut Suomessa useita katujengejä ja satoja niihin kytkeytyviä henkilöitä. Mukana on myös alaikäisiä. Me emme saa katsoa tätä kehitystä sivusta.

Arvoisa puhemies! Me tiedämme, mihin tämä tie vie, jos asiaan ei puututa ajoissa. Ruotsin tilanne on varoittava esimerkki. Siellä katujengit ovat päässeet juurtumaan. Peruskouluikäisiä lapsia käytetään väkivallan välineinä, ja jengit ovat ujuttautuneet todella syvälle yhteiskuntaan, jopa julkiselle sektorille kuuluviin toimintoihin. Tällainen kehitys on estettävä Suomessa kaikin keinoin. Tämä esitys antaa poliisille paremmat mahdollisuudet seurata jengien toimintaa, puuttua varhaisessa vaiheessa väkivallan ja huumausainerikosten valmisteluun ja muodostaa kokonaiskuva rikollisverkostoista, myös rajat ylittävistä.

Arvoisa puhemies! Esityksellä on suuri merkitys myös työperäisen hyväksikäytön torjunnassa. Tällainen rikollisuus ei paljastu ilman viranomaisten tiivistä yhteistyötä. Poliisin, työsuojelun, verottajan ja Maahanmuuttoviraston on pystyttävä yhdistämään tietoaan. Kun tiedonvaihtoa helpotetaan, saadaan myös hyväksikäyttäjät kiinni. Työperäinen hyväksikäyttö on pahimmillaan raakaa riistoa ja ihmiskauppaa, jossa ihmistä kohdellaan pelkkänä kertakäyttöisenä työkaluna. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ulkomainen työntekijä tuodaan Suomeen lupauksilla rehellisestä työstä ja palkasta, mutta todellisuus on kellon ympäri kestäviä työpäiviä, alipalkkausta, pimeää työntekoa ja asumista työnantajan määräämissä ylihintaisissa ja ala-arvoisissa oloissa. Kyse on siis todella vakavasta ja kasvavasta ongelmasta, jossa ulkomaisia työntekijöitä käytetään hyväksi ja samalla poljetaan suomalaisen työelämän pelisääntöjä. Hienoa, että tähän torjuntaan saadaan uusia työkaluja.

Arvoisa puhemies! Esitys on erinomainen. Iso kiitos sisäministeri Rantaselle näistä turvallisuutta lisäävistä lakiuudistuksista. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

15.06 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies, arvoisa ministeri! Käsittelyssämme olevan hallituksen esityksen tarkoituksena on poliisilain sekä useiden muiden viranomaisten tiedonvaihtoa koskevien lakien muuttaminen. Esityksen tavoitteena on vahvistaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa ja parantaa rikosten ennaltaestämisen, paljastamisen ja selvittämisen edellytyksiä. Esitys sisältää muutoksia poliisilakiin, henkilötietojen käsittelyä koskeviin säädöksiin sekä Rajavartiolaitoksen, Tullin, Puolustusvoimien ja Maahanmuuttoviraston tiedonsaantioikeuksia koskeviin lakeihin. Tavoitteena on yhtenäistää ja ajantasaistaa tiedonvaihtoa koskevaa sääntelyä.

Poliisin oikeutta saada tietoja muilta viranomaisilta laajennetaan rikosten torjunnan ja selvittämisen tehostamiseksi. Oikeus koskee myös tietoja yksityisiltä toimijoilta henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi sekä etsintäkuulutettujen tavoittamiseksi. Lisäksi poliisi voisi saada sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntajilta henkilön henkilöllisyys- ja läsnäolotietoja tietyissä tilanteissa.

Arvoisa puhemies! Poliisi voisi luovuttaa tietoja salassapitosäännösten estämättä sekä pyynnöstä että oma-aloitteisesti, kun se on tarpeen viranomaistehtävissä tai tärkeän yleis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

sen tai yksityisen edun vuoksi. Lisäksi säädetään erikseen tietojen luovuttamisesta kriittisen infrastruktuurin toimijoille. Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Puolustusvoimien tiedonsaantioikeuksia päivitetään vastaamaan poliisia koskevia muutoksia. Maahanmuuttovirastolle annetaan oikeus tietäntyyppisiin etsintäkuulutustietoihin sekä velvollisuus ilmoittaa poliisille, jos etsintäkuulutettu asioi viraston tiloissa. Muutokset vahvistavat poliisilain roolia viranomaisten tiedonvaihtoa ohjaavana kokonaisuutena ja parantavat tilannekuvan muodostamista. Viranomaisten välinen yhteistyö tehostuu, ja reagointi vakaviin uhkiiin nopeutuu. Samalla korostuu välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden arviointi yksityisyydensuojan näkökulmasta. Laajennetut tiedonvaihtomahdollisuudet edellyttävät huolellista perusoikeuksien huomioimista erityisesti yksityiselämän ja henkilötietojen suojan osalta.

Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä pyritään vastaamaan muuttuneen turvallisuusympäristön vaatimukseen selkeyttämällä ja vahvistamalla viranomaisten tiedonvaihtoa. Tämä esitys kertoo hallituksen järjestyksestä ja reagoinnista tässä maailmantilanteessa. Odotan mielenkiinnolla, minkälaista keskustelua tämä esitys saa tässä salissa aikaiseksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen, olkaa hyvä.

15.09 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! On aivan erinomaista, että poliisille annetaan mahdollisuuksia tehdä paremmin yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa nimenomaan vaihtamalla tietoja. Kannattaa muistaa, että tänä päivänä, tuon tekoälyn luvattuna aikana, se laittomuuksia suunnitteleva porukka käyttää näitä erilaisia lain sallimia mahdollisuuksia hyväkseen ja pyrkii toimimaan salaa, kun taas poliisilla on paljon tietoa, jota se ei saa käyttää esimerkiksi Rajavartiolaitoksen tai Tullin kanssa. Mehän olemme nähneet, miten muun muassa välineellistetyn maahantulon tapauksissa tietoa varmaan on ollut olemassa, mutta lain mukaan viranomaisenhan ei voi käyttää mitään muuta kuin niitä keinoja, mitkä laki sille viranomaiselle sallii. Muistetaan se välineellistetyn maahantulon keskustelu, ennen kuin se hyväksyttiin tässä salissa. Silloinhan esitettiin kaikkia skenaarioita siitä, miten käy, jos ja jos ja jos, mutta kaikki me tiedämme, että siinäkin tilanteessa oli pakko toimia ja saada Suomen rajat silläkin sellaiseen asentoon, että viranomaisen voi pysäyttää maahan tunkeutuvat, asiattomat ihmiset ja sitten nopeasti poistaa heidät, mikäli sellaisia ihmisiä tänne tulee.

Sama koskee tätä rikollisessa toiminnassa. Siitä porukasta, joka tuolla tekee muun muassa huumorikoksia ja muita siihen liittyviä, hyvin vakavia rikoksia, jos viranomaisilla tieto on olemassa, niin totta kai tätä pitää pystyä käyttämään niin, että voidaan jopa torjua se rikoksen tapahtuminen, tai sitten jos se on tapahtunut, niin selvittää se rikos. Se toinen osapuoli varmaan käyttää tänä päivänä kaikkia mahdollisia keinoja, joilla he pystyvät salaamaan tai sitten vakoilemaan tai jotain muuta tekemään.

Elikkä erittäin hyvä esitys, ja toivon, että menestyy ja saadaan äkkiä voimaan tämä laki.

Arvoisa puhemies! Vielä yksi asia on se, että tämän päivän maailmassa muun muassa terveydenhuoltopuolella olemme havainneet, että siellä on valtavan paljon esteitä. Jos ihmisen terveystietoon ei pane ruksia oikeaan ruutuun, niin jos menee toiseen sairaalaan, tietoja ei ole käytettävissä. Kyllä meidän pitäisi saada semmoinen järjestelmä tähän maahan, että kun asiakas menee vaikka Rovaniemeltä asioimaan vaikka nyt Turussa, jostain kumman syystä, niin siellä sairaalaan taikka lääkäriin mennessä hänen tietonsa näkyisivät heti. Yhdysvalloissa tällaista järjestelmää on käytössä aika paljon. Toivottavasti tämä Suo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

meenkin saataisiin, jotta saataisiin kaikille suomalaisille yhteinen tietokanta, jota lääkärit ja tarvittavat viranomaiset voisivat käyttää. Kenenkäänhan ei pidä pelätä sitä, onko siellä laittomia käyjiä. Kuten tiedetään, tietoverkoissa liikkuminenhan tarkoittaa sitä, että henkilöstä, joka menee tutkimaan vaikka poliisin tietoja, semmoisia tietoja, mitä hän ei saisi katsella, lokitietoihin jää jälki, kuka se henkilö oli. Elikkä sitäkään ei kannata pelätä. Entisai-kaan jos joku luki mapin jossakin arkistossa, ei mitään jälkiä jäänyt. Nyt kyllä jää, ja niistä tähän on palanutkin ihmisiä.

Täysillä eteenpäin, ja laki voimaan. Kannatan lämpimästi tällaista esitystä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Nyt keskustelulle tässä vaiheessa varattu aika alkaa taas loppua. Annan vielä vastauspuheenvuoron ministeri Rantaselle, ja muuten keskustelua jatketaan myöhemmin. — Olkaa hyvä, ministeri Rantanen, kaksi minuuttia.

15.12 Sisäministeri Mari Rantanen: Arvoisa puhemies! On tietenkin niin, että tällä hallituskaudella, jos katsotaan punaisia lankoja, mitä täällä sisäministeriössä tehdään, niin yksi on tietenkin viranomaisten resurssit, toinen on toimivaltuudet ja kolmas on tiedonvaihto, joita tässä turvallisuusympäristössä tarvitaan. Itse asiassa meidän täytyy katsoa, että lainsäädäntö on sillä tasolla, että meidän viranomaiset, poliisi tietenkin rikostorjunnan ykkösviranomaisena etunenässä, omaavat myöskin nämä välineet. Tässä hallituksen esityksessä on juurikin tästä kysymys, eli että tiedonvaihtoa pystytään lisäämään. Muistan, että viime hallituskaudella tässä talossa ja erityisesti hallintovaliokunnassa useampaan otteeseen käytiin läpi sitä, että meillä on tiedonvaihdon esteitä viranomaisten välillä. Niitä varmasti itse asiassa jää nyt tämänkin esityksen jälkeen, mutta tässä on kuitenkin alku siihen, että pyritään poistamaan näitä tiedonvaihdon esteitä.

Otan tästä esityksestä muutaman ihan käytännön esimerkin. Jos meillä on ollut vaikkapa kadonnut henkilö, niin aikaisemminhan poliisi on ryhtynyt tätä henkilöä etsimään, mutta poliisi ei ole saanut sairaalasta tietoa, onko henkilö sairaalahoidossa vai ei. Ja jos ajatellaan ihan inhimillisesti, että kun omaiset etsivät omaistansa ja poliisi pyrkii selvittämään, missä tämä henkilö on, niin tämä tietenkin vähentää huomattavasti inhimillistä kärsimystä myöskin niiden henkilöiden osalta, jotka rakasta omaistansa etsivät.

Totean vielä sen, että tässä on tarkoitus lisätä myös hallinnollista rikostorjuntaa, ja nimenomaan tämä koskettelee sinne järjestäytyneen rikollisuuden osalta. Siinä mielessä laki tällaisenaankin on hyvin tarpeellinen, mutta tokikin tätä työtä täytyy koko yhteiskunnan osalta vielä jatkaa ja huolehtia siitä, että myös opetus- ja terveydenhuollon puolelta voidaan luovuttaa tietoa meidän poliisiviranomaisille päin, ja se on tietysti tärkeä palanen tässä kokonaisuudessa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.15.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.36.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 4/2026 vp

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytettyä asiakohtaa 6. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Elo, poissa. Edustaja Partanen, poissa.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan ja sosiaali- ja terveysvaliokunnan on annettava lausunto.